

**DE HOGE MOTE
FRONTGEBOUWEN VAN DE FABRIEK
CAMBIER - ROBETTE**

**BEHEERSPLAN
augustus 2016**

De Biesestraat 2
9600 Ronse

opdrachtgever

Stad Ronse
Grote Markt 12
9600 Ronse

ontwerper

Architectenbureau Sabine Okkerse bvba
Meerspoort 19
9700 Oudenaarde
0496/80.77.60

0. INHOUDSTAFEL

1. identificatiefiche	p 3
2. historische nota	p 7
3. inventaris van erfgoedelementen	p 41
4. beschrijving van de erfgoedwaarden	p 99
5. visie op beheer	p 107
6. opsomming van de werkzaamheden	p 115
7. voorstel opvolging en evaluatie	p 123
8. bijlagen	p 125

1.IDENTIFICATIE & AFBAKENING

1. identificatie

naam:

Frontgebouwen van de fabriek Cambier-Robette

adres:

De Biesestraat 2
9600 Ronse

bescherming:

De gebouwen werden beschermd als monument bij KB van 28 maart 1956

De aansluitende site gevormd door de beschermde Hoge Mote en het ruim aangelegde stadsplantsoen De Bruul met de nog open gedeelten van de Molenbeek werden beschermd als stadsgezicht bij MB van 25 november 1992

besluitnummer:

0372
2457

beheersplan opgemaakt in opdracht van:

Stad Ronse
Grote Markt 12
9600 Ronse

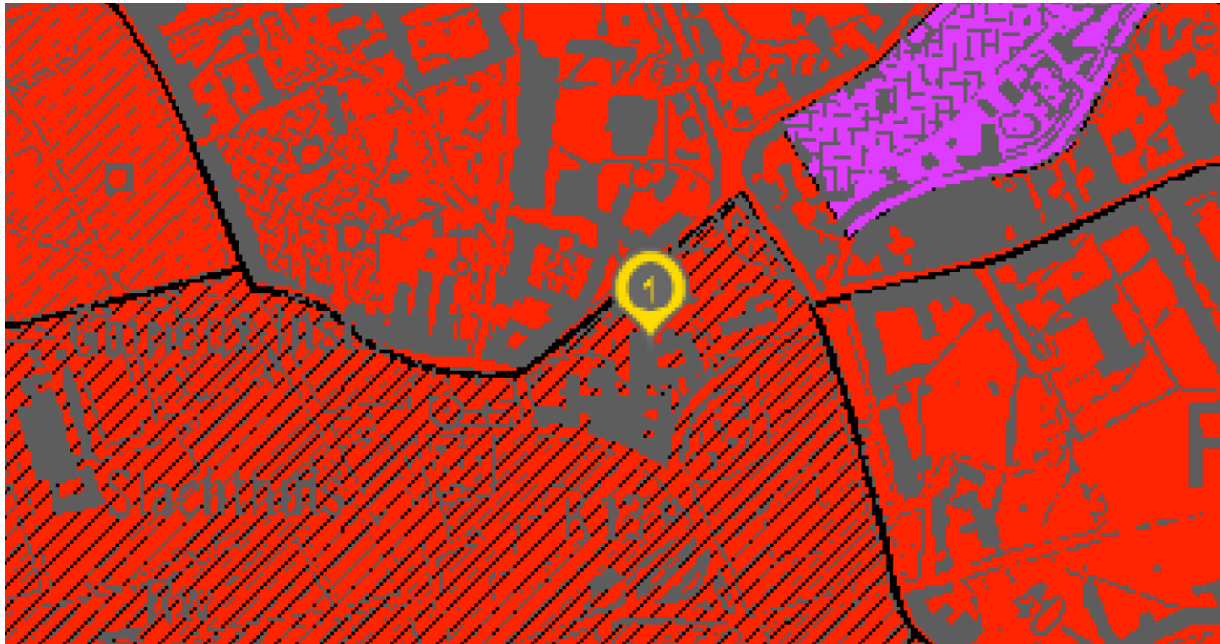
2. afbakening beheersplan

Het beheersplan wordt opgemaakt voor de gebouwen en open ruimte van het perceel 893 n, nl voor het als monument beschermde fabrieksgebouw. In een tweede beschermingsbesluit van een latere datum, werd de ruimere omgeving als stadgezicht beschermd.

Het beheersplan beperkt zich enkel tot het gebouw daar dit gebouw een opzichzelfstaand geheel vormt dat onder een ander besluit valt.

In een latere fase zal een beheersplan voor het volledige stadsgezicht opgemaakt worden, waarin dit beheersplan geïntegreerd kan worden.

5. context

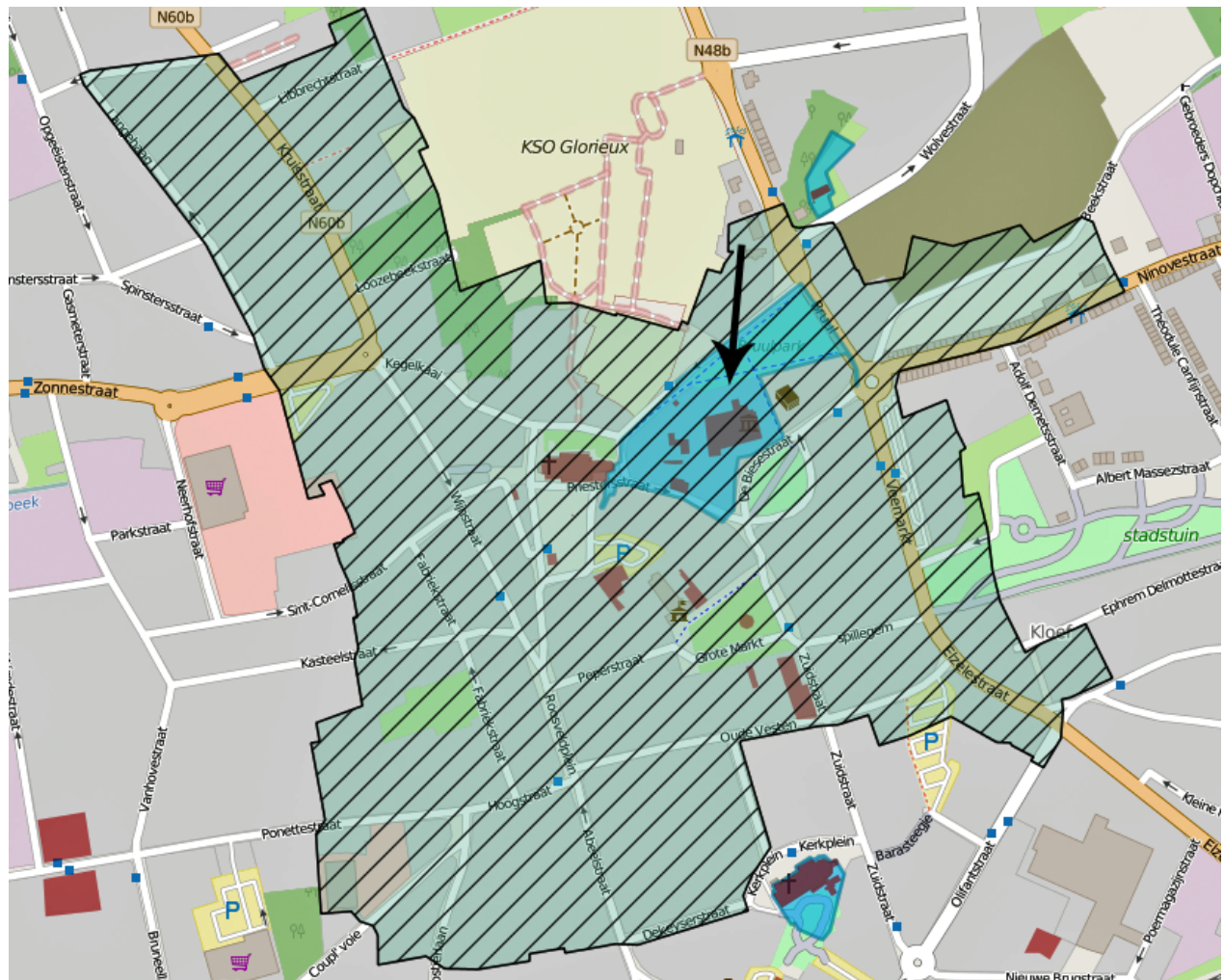

Figuur 2: uittreksel gewestplan

Volgens het gewestplan is het gebouw gelegen in woongebied met cultureel, historisch en/of esthetische waarde (rood – met zwarte arcering - plan geopunt).

Figuur 3: luchtfoto met aanduiding van de site (googlemaps)

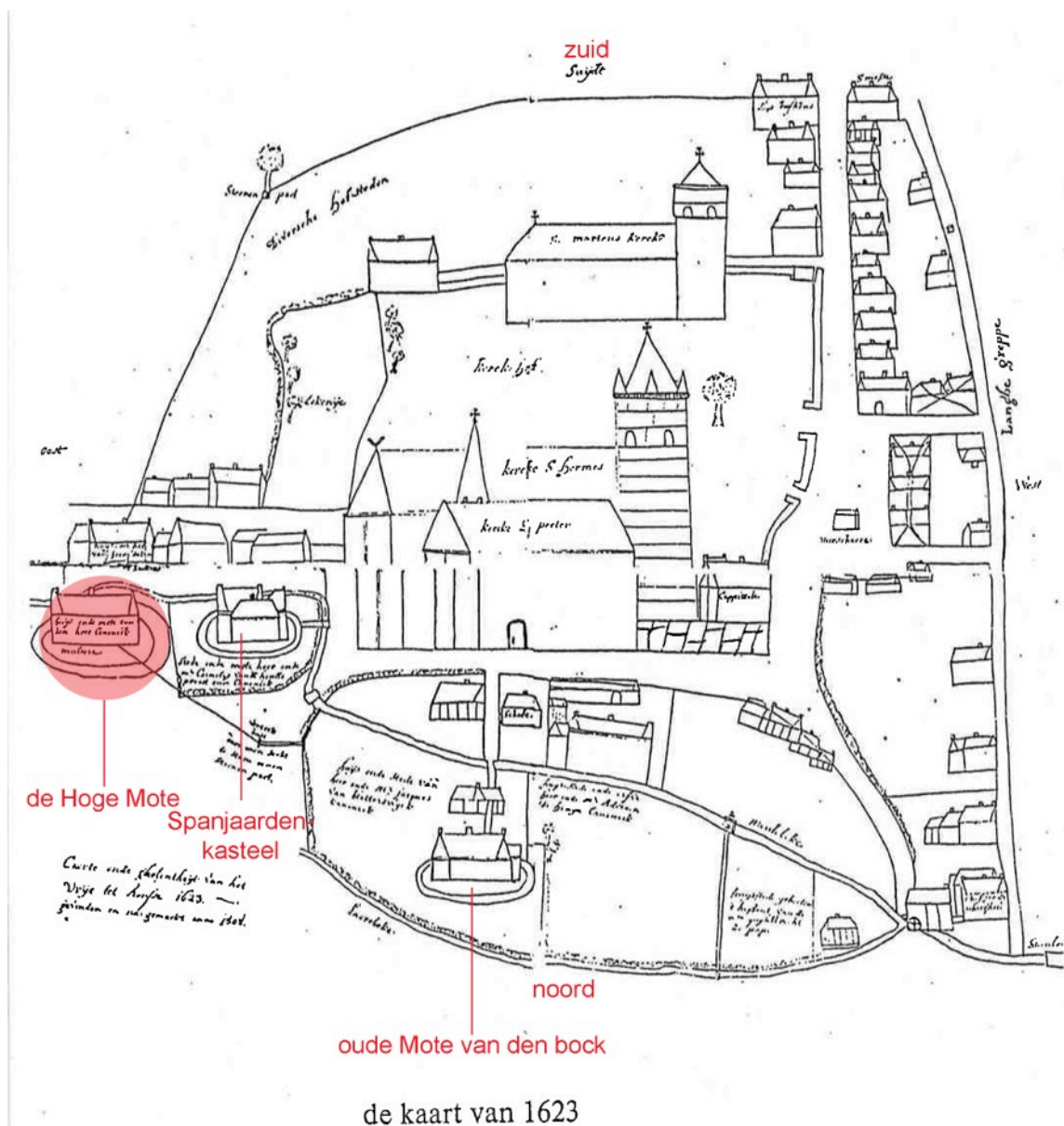
Figuur 3: aanduiding vastgestelde archeologische zone – kaart geoloket onroerend erfgoed.

Het gebouw is gelegen in een vastgestelde archeologische zone (dit wordt aangeduid als de gestreepte zone)

2. HISTORISCHE NOTA

2.1 historische evolutie omgeving

Wanneer we de huidige toestand vergelijken met 4 historische kaarten zijn er verschillende zaken die opvallen.

Figuur 1: kaart van 1623 – aanduiding hoge mote – dienst wonen & bouwen Ronse

Op de kaart van 1623 wordt de waterloop afkomstig uit het westen gesplitst in een deel dat ten noorden (de Lozebeek) van de 'oude mote van den bock' loopt en het andere deel ten zuiden ervan (de Molenbeek). Het is deze laatste die doorloopt via westzijde en vervolgens zuidzijde van het 'Spanjaardenkasteel' en de 'Hoge Mote'.

Figuur 2: Ferraris (1771 – 1778)

Deze waterlopen zijn goed te herkennen op de ferrariskaart (1771-1778), wat hier wel opvalt is dat het 'Spanjaardenkasteel' er niet meer is. Daarnaast zien we naast de 'Hoge Mote' ook de 'Lage Mote' getekend op de kaart.

Figuur 3: Popp kaart (1842-1880)

Figuur 4: Atlas der buurtwegen (1843-1846)

Het is pas op de Popp-kaart en Atlas der Buurtwegen dat er een onderbreking komt in de zuidelijke waterloop. Het stukje water dat van noord naar zuid loopt (respectievelijk west van Spanjaardenkasteel) staat hier niet meer opgetekend, het water is er wel nog maar de beek werd overwelfd.

Daarnaast is de site van de 'Hoge Mote' niet meer volledig omgracht, ten westen is geen water meer getekend.

Figuur 5: luchtfoto - googlemaps

Wanneer we tenslotte de kaart van vandaag naast de historische kaarten leggen, valt op dat ook de noordelijke waterloop (die eigenlijk op de grens van het Bruulpark loopt op de oude kaarten) niet meer getekend is. Daarnaast liep er vroeger aan zuidzijde van De Biesestraat water, deze waterloop werd overwelfd.

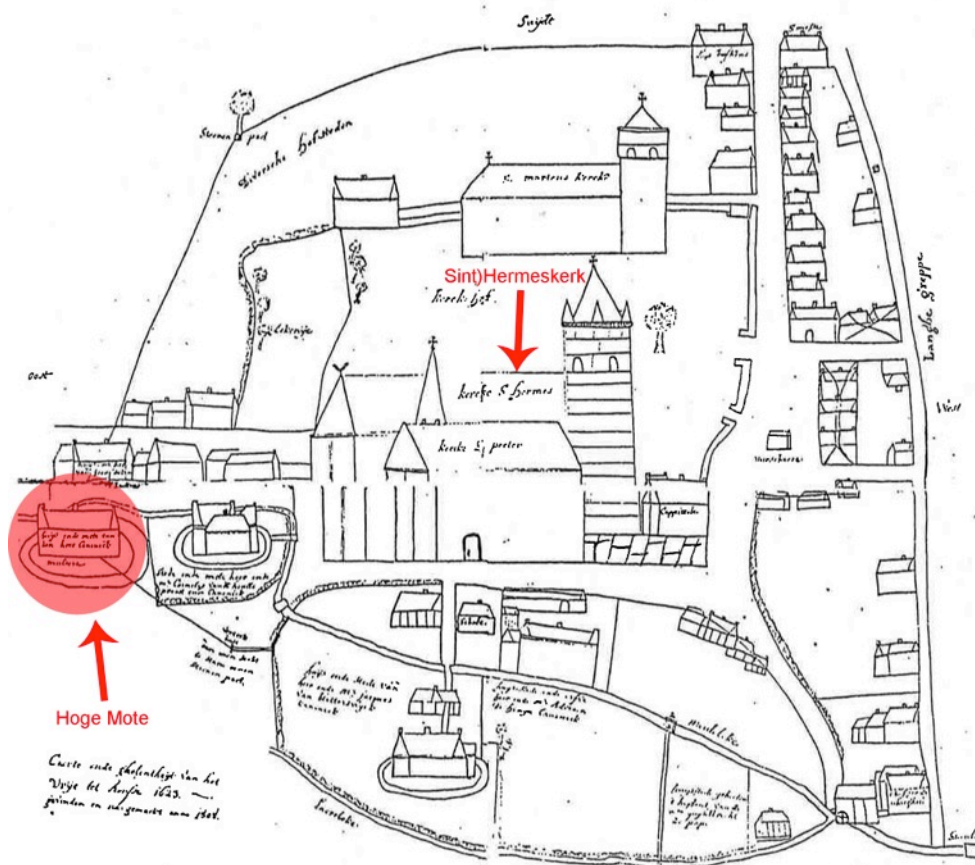
Verder is duidelijk dat de 'Lage Mote' verdwenen is, op deze plaats werden later een weeshuis en in 1962 de bibliotheek gebouwd. De 'Hoge Mote' zelf is op zijn beurt sterk uitgebreid in de loop der jaren.

2.2 historische evolutie site

Over de vroegste geschiedenis van het gebouw is weinig bekend. De eerste concrete informatie wordt gevonden in het begin van de 17^e eeuw.

De oorspronkelijke middeleeuwse mote was een volledig omgrachte vierkante site. Ten zuiden lag het poortgebouwtje dat toegankelijk was via een brug over de zuidelijke wal en Molenbeek en ten noorden lag het woonhuis.

In 1623 is de 'Hoge Mote' eigendom van het Sint-Hermeskapittel.

de kaart van 1623

Figuur 6: kaart 1623 – aanduiding Hoge mote en Sint-Hermeskapittel – kaart stadsarchief Ronse

In 1684 wordt de Hoge Mote, dat tot toen slechts een poortgebouwtje en een hoofdgebouw was, onder het beheer van kanunnik Ignace-Francois Baclan volledig gerenoveerd. Op de natuursteen omlijsting van het poortgebouw ziet men nog steeds het jaartal 1696 ingebeiteld staan, samen met de letters IHS.

Figuur 7: aantekeningen in boog poortdoorgang, jaartal 1696 en letters IHS

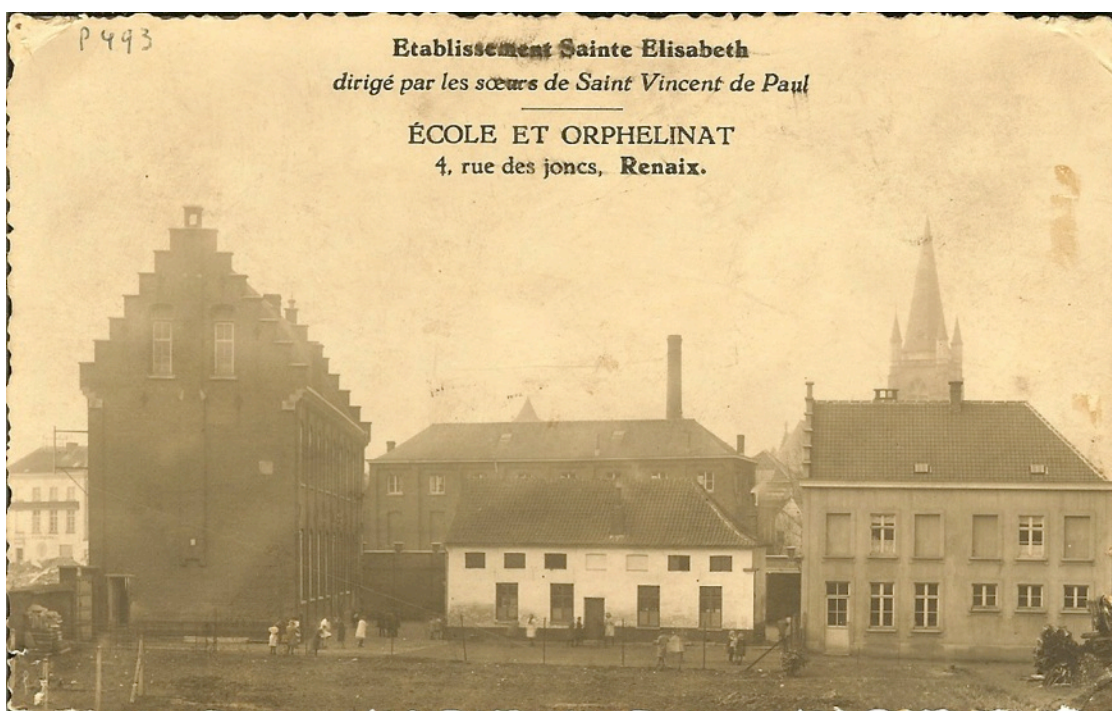
Figuur 8: voor 1684 was de Hoge Mote niet meer dan een inkomgebouwtje en hoofdgebouw – dienst wonen & bouwen Ronse

Een volgende restauratie dateert uit 1726, hierbij werden voornamelijk het dak en de brug aangepakt (de brug was toen volledig in verval).

De Hoge Mote kende tal van eigenaars voor het in 1866 aangekocht werd door Joseph Cambier (1841-1873). Onder J. Cambier werd de oostelijke vleugel opgetrokken en werd de textielfabriek 'Etablissements Cambier-Robette' opgericht.

Figuur 9: zicht op poortgebouw en later bijgebouwde oostelijke vleugel (rechts) – foto dienst wonen & bouwen Ronse

Figuur 10: zicht op oostgevel van de oostvleugel (gelegen achter het schooltje waar vandaag de stedelijke bibliotheek staat) – postkaart dienst wonen & bouwen Ronse

Figuur 11: zicht op gevel binnenkoer oostvleugel (voor 1940) – dienst wonen en bouwen Ronse

De oostvleugel werd opgetrokken in 3 bouwlagen onder schilddak. De vleugel is opgebouwd uit 8 traveeën die duidelijk af te lezen zijn aan de verticale bakstenen penanten die doorliepen tot aan de goot. Een ander beeldbepalend element is de horizontale natuursteenlijst thv de vensterbanken op de eerste verdieping.

Op het gelijkvloers aan de zijde van de binnenkoer zijn de ramen met bovenlicht ingewerkt onder korbogen.

Plannen van de bouw van deze vleugel werden niet teruggevonden.

Tussen 1905 en 1913 liet Ch. Cambier-Robette de mechanische weverij op een deel van de overwelfde wal aan de westzijde bouwen¹.

Figuur 12: zicht op westgevel van mechanische weverij (heden).

¹ Na 1890 nam de Ronsese textielindustrie een belangrijke uitbreiding. Evenals elders genoot ze van de hoogconjunctuur die de Eerste Wereldoorlog voorafging. De welvaart nam dagelijks toe en de toenemende vraag naar goederen zorgde voor een goed draaiende productie. In Ronse steeg het aantal nieuwe mechanische weverijen spectaculair tussen 1896 en 1913.

Door de bouw van de oostvleugel en de westelijke fabrieksvleugel ontstond een gesloten vierkant complex.

Aan de hand van onderstaande postkaarten kan vastgesteld worden dat er tegelijkertijd met de bouw van de westvleugel een verbouwing was aan het poortgebouw. Uiterst links op onderstaande figuur is reeds een aanbouw tegen het oude poortgebouw, wanneer dit werd opgetrokken is op heden niet duidelijk.

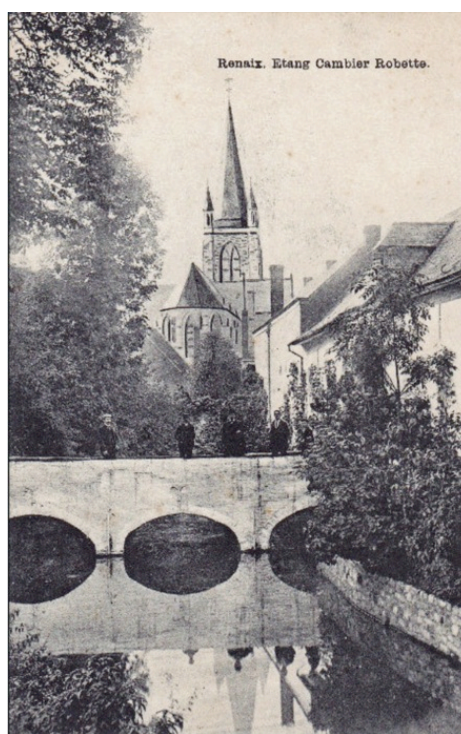

Figuur 13: foto daterend van 1896. Zicht op poortgebouw, links is een lage aanbouw aanwezig.

Vervolgens is af te lezen op de postkaarten gedateerd tussen 1900-1910 dat de aanbouw opgetrokken werd. De nieuwe kroonlijst komt hier boven deze van het poortgebouw te zitten in tegenstelling tot de postkaart van 1896.

Figuur 14: foto wordt gedateerd tussen 1900-1910, aanbouw werd opgetrokken

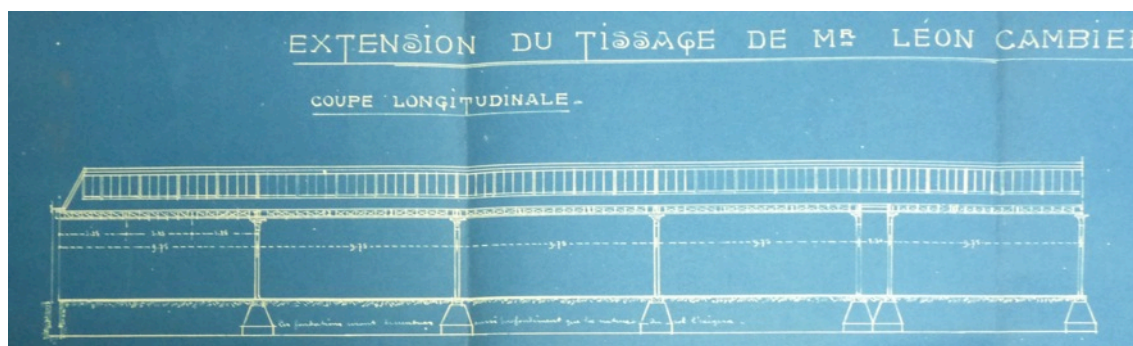

Figuur 15: postkaart wordt gedateerd op 1910

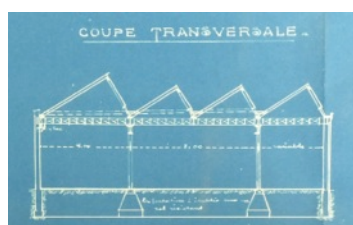
Er zijn plannen die dateren van 19/09/1923 voor de uitbreiding van de weverij op vraag van Léon Cambier. Op de plannen zelf staat geschreven dat deze werken uitgevoerd zijn, waar dit gebouw stond is op heden echter niet duidelijk. Deze plannen en deze die volgen zijn van de hand van architect Albert Massez².

Figuur 16: foto van architect Albert Massez

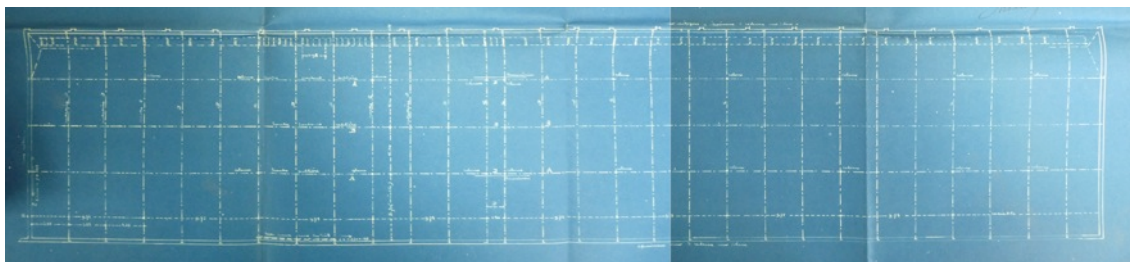

Figuur 17: langssnede – uitbreiding van de weverij gedateerd op 19/09/1923 – architect Albert Massez – dienst wonen en bouwen Ronse

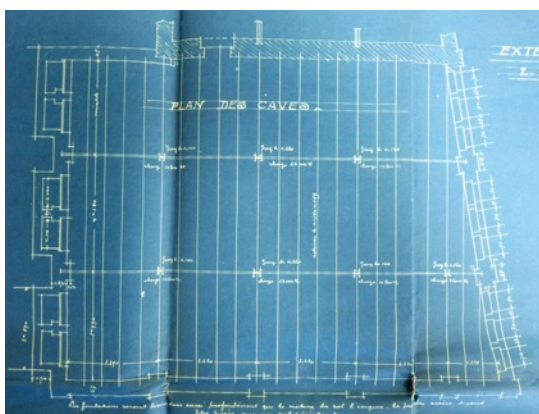
Figuur 18: dwarsnede – uitbreiding van de weverij gedateerd op 19/09/1923 – architect Albert Massez – dienst wonen en bouwen Ronse

² Albert Massez was een architect uit Ronse, hij kreeg een groot aantal opdrachten voor het bouwen en verbouwen van (textiel)fabrieken. In het archief van de bouwaanvragen tussen 1914 en 1949 werden er 102 plannen van Massez teruggevonden.

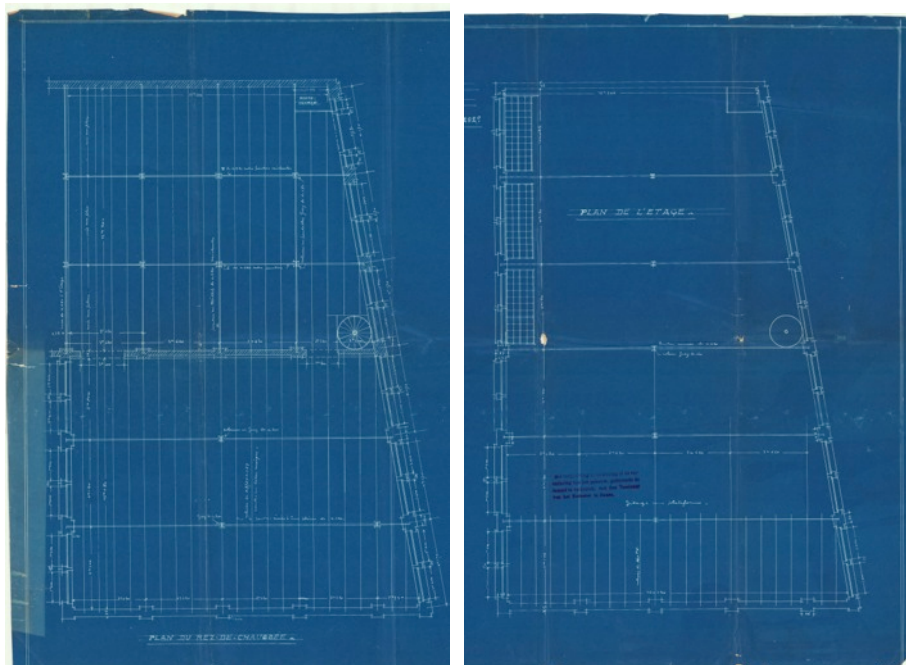

Figuur 19: grondplan – uitbreiding van de weverij gedateerd op 19/09/1923 – architect Albert Massez – dienst wonen en bouwen Ronse

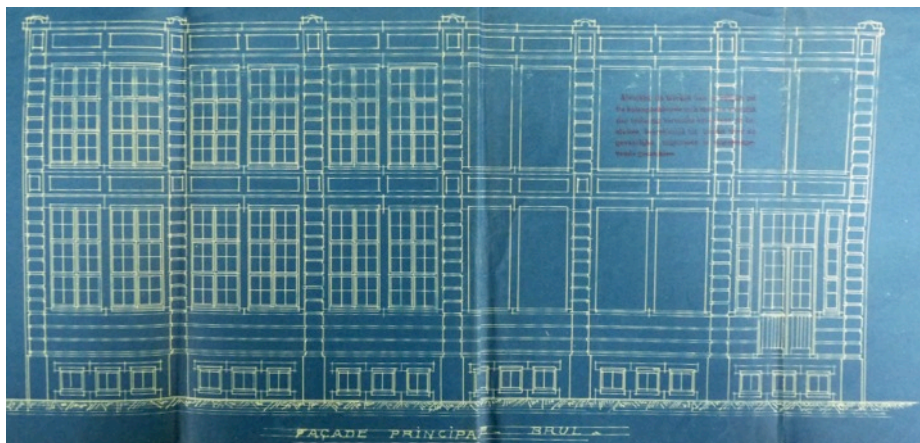
Vervolgens was het L. Cambier-Delbar die de uitbreiding tot de Bruul liet bouwen in 1926.

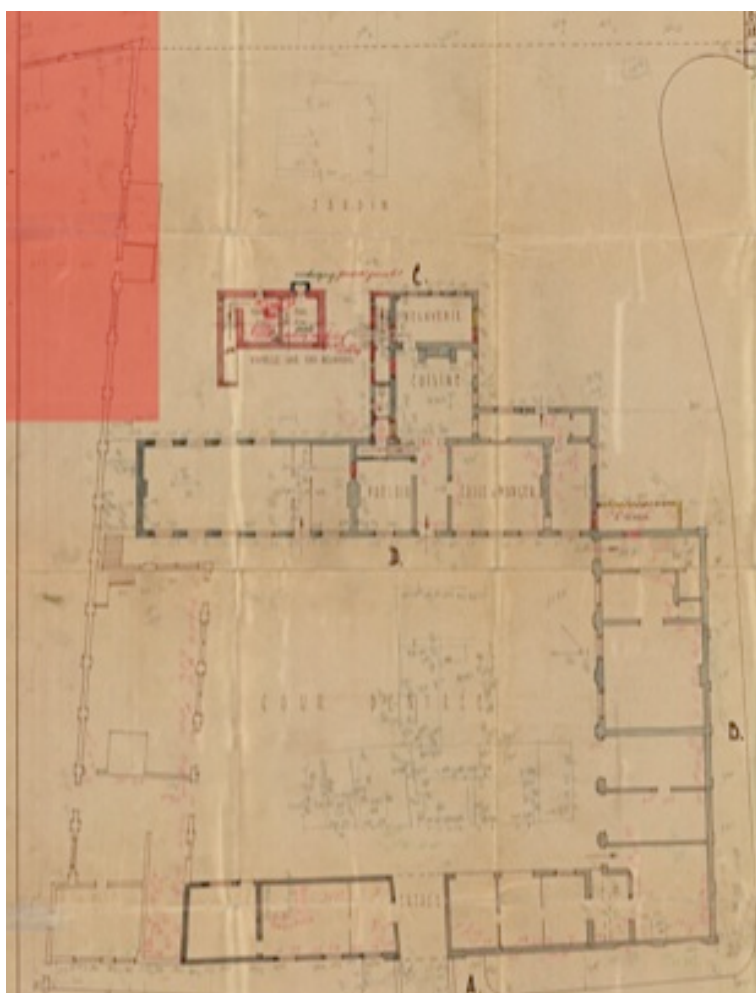
Figuur 20: kelder – uitbreiding van de weverij gedateerd op 01/09/1926 – architect Albert Massez – dienst wonen en bouwen Ronse

Figuur 21: grondplan & eerste verdieping – uitbreiding van de weverij gedateerd op 01/09/1926 – architect Albert Massez – dienst wonen en bouwen Ronse

Figuur 22: voorgevel – uitbreiding van de weverij gedateerd op 01/09/1926 – architect Albert Massez – dienst wonen en bouwen Ronse

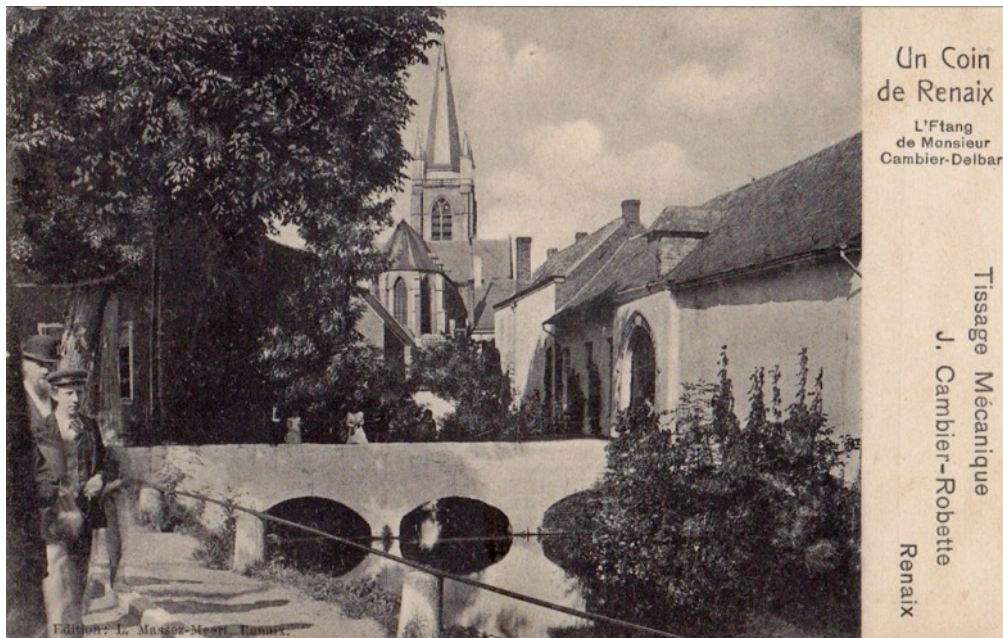

Figuur 23: grondplan bestaande toestand 1941, plaats van uitbreiding weverij aangeduid in rood.

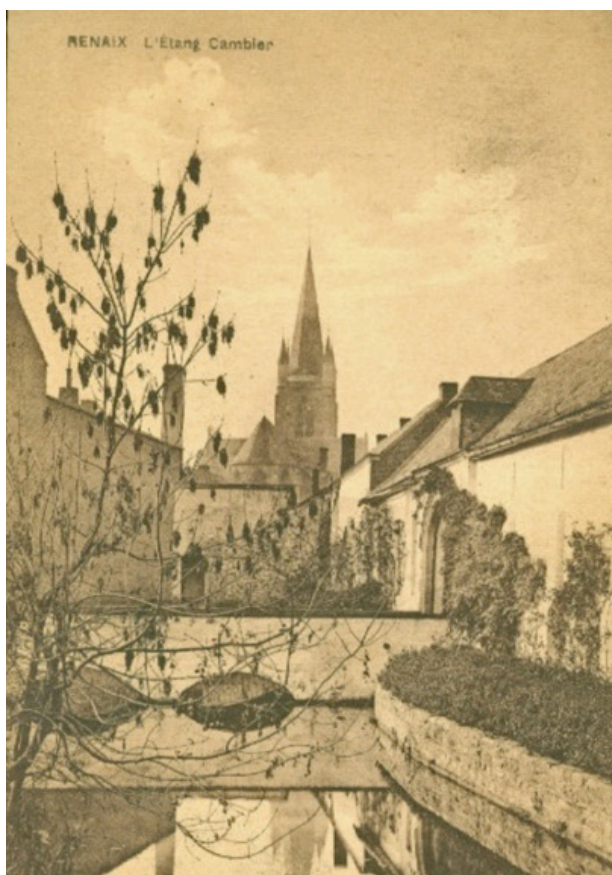
Als we het grondplan van 1941 bekijken is duidelijk te zien dat dit gebouw tegen de noordgevel van de reeds bestaande westelijke vleugel aangebouwd werd als een verlenging ervan.

In 1970 werd dit deel gesloopt.

Als we de 2 onderstaande postkaarten vergelijken, zien we dat er ook werken uitgevoerd werden aan de brug. De uiterst rechtse doorgang werd dichtgemaakt en vervolgens mee geschilderd met de rest van de brug, en dit in de periode dat Combier-Delbar eigenaar was van het complex.

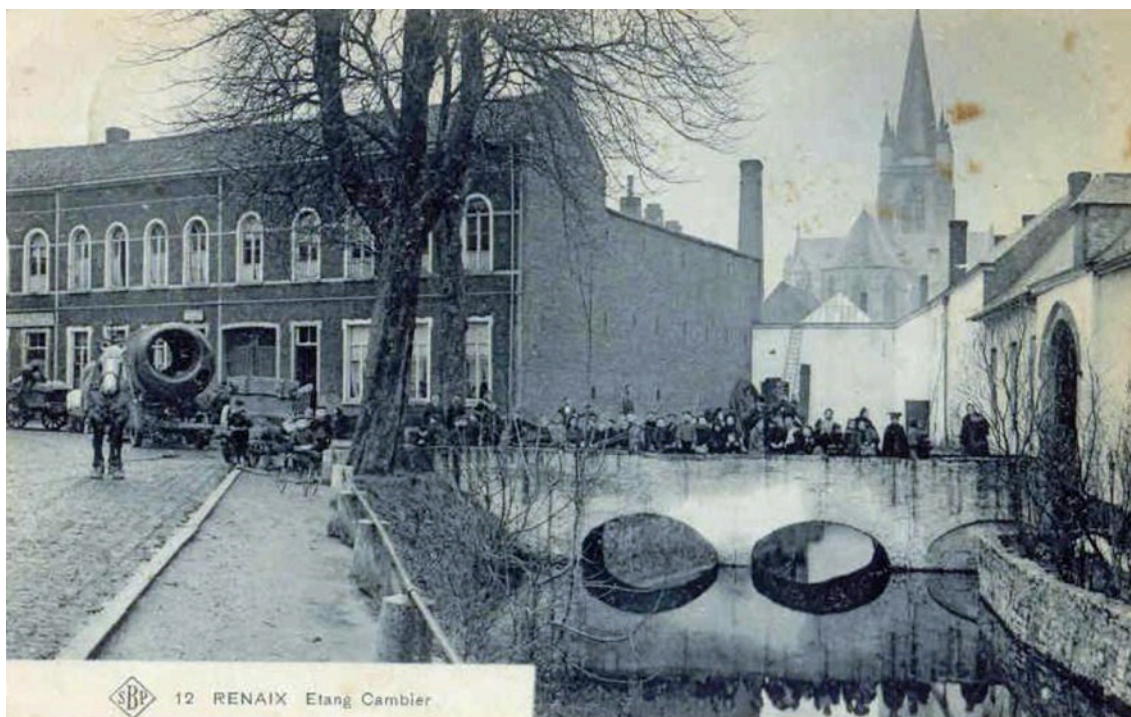

Figuur 24: postkaart gedateerd tussen 1926 en 1946

Figuur 25: postkaart gedateerd tussen 1926 en 1946

Vervolgens werd een stuk aangebouwd tegen de zuidgevel van de weverij. Dit stuk staat over de Molenbeek en kan gedateerd worden tussen 1926 en 1941.

Figuur 26: postkaart gedateerd tussen 1926 en 1941

Figuur 27: postkaart gedateerd tussen 1926 en 1941

De volgende plannen dateren uit 1928. Het betreft een volgende uitbreiding, deze werken werden niet uitgevoerd.